

“LIVESEEDING” – nov projekt Obzorja Evropa s katerim bo Kmetijski inštitut Slovenije prispeval k izboljšanju ekološke pridelave semen in rastlin v Evropi

10. december 2022, Ljubljana

LIVESEEDING – *Ekološka pridelava semena in žlahtnjenje rastlin za pospeševanje trajnostnih in raznovrstnih živilskih sistemov v Evropi* je inovacijski projekt, financiran s strani evropskega programa Obzorje Evropa. Cilj projekta je izboljšati ekološko pridelavo semen in rastlin, kar bo pospešilo prehod na trajnostne in raznolike prehranske sisteme v Evropi. V štiriletnem projektu, ki se je začel oktobra, sodeluje 36 organizacij iz 15 evropskih držav. Skupen proračun projekta znaša kar 6,6 milijonov EUR. V projektu kot partner sodeluje tudi Kmetijski inštitut Slovenije z enim svojih najuspešnejših raziskovalcev, dr. Vladimirjem Megličem, in njegovo ekipo.

LIVESEEDING bo izboljšal ekološko pridelavo v Evropi, tako da bo:

- (i) izboljšal razpoložljivost ekološkega rastlinskega razmnoževalnega materiala ekoloških sort številnih poljščin, požlahtnjenih za izboljšano prilagajanje lokalnim razmeram ter raznolikostjo,
- (ii) okrepil in povečal raznolikost sektorja ekoloških semen ob upoštevanju zahtev trga.

LIVESEEDING prispeva k prehodu na okolju prijazne, podnebno nevtralne, zdrave in pravične prehranske sisteme, tako da razvija:

- (i) sorte, primerne za ekološko pridelavo in pridelavo z majhnimi zunanjimi vložki;
- (ii) nove modele upravljanja, ki povezujejo žlahtnitelje z akterji vrednostnih verig in pridelovalci, ki pridelujejo lokalno hrano;
- (iii) ozaveščenost o pomenu biotske raznovrstnosti za hrano in zdravje.

LIVESEEDING naslavlja teme v celovitem pristopu z več udeleženci in deležniki. Osredotoča se na 3 glavne dejavnike sprememb:

- (iv) dobavo,
- (v) povpraševanje po ekološkem semenu in sortah ter
- (vi) omogočanje okvirjev in usmeritev s pomočjo aktivnega političnega dialoga z nacionalnimi in evropskimi organi in oblikovalci politik. LIVESEEDING zagotavlja znanstveno podprte dokaze in najboljše praktične rešitve, da bi razvili 100% ekološka semena.

Projekt LIVESEEDING bo deloval v naslednjih regulativnih okvirjih:

1. Nova evropska ekološka uredba Reg 2018/848, ki se uporablja od 1. januarja 2022.
  - Opredelitev ekoloških sort, primernih za ekološko pridelavo (OV) – 3. člen: Definicije [...] (19)
  - Vključena opredelitev ekološkega žlahtnjenja rastlin – 1.8.4 I. dela Priloge II.
  - 7-letni začasni poskus na OV - Predgovor (39)

- Definicija organskega heterogenega materiala (OHM) - [...] (18)
- Trženje in prijava organskega heterogenega materiala (OHM) – 13. člen
- Delegirani akt o pravilih, ki urejajo proizvodnjo in trženje rastlinskega razmnoževalnega materiala iz naslova organskega heterogenega materiala – C(2021)3163 7. 5. 2021
- Nacionalne zbirke podatkov o ekoloških semenih – 26. člen 26 & Odstopanja, dovoljenja in poročilo – 53. člen

2. Pogoji za uradno registracijo sorte.

- Evropske direktive o trženju semen- Direktive 66/401/EGS, 66/402/EGS, 68/193/EGS, 2002/53/ES, 2002/54/ES, 2002/55/ES, 2002/56/ES, 2002/57/ES, 2008/72/ES in 2008/90/ES.
- Preskusi razločljivosti, izenačenosti in nespremenljivosti (DUS) – izvajajo jih uradi za preskušanje, da zagotovijo, da se nova sorta razlikuje od obstoječih sort, da ima enotne značilnosti, in da je sorta stabilna z doslednimi fenotipskimi lastnostmi od ene generacije do naslednje.
- Preskusi vrednosti rastlin za gojenje in uporabo (VCU) – izvajajo jih za vse kmetijske rastline. Da bi bila nova sorta upravičena do registracije, mora imeti 'dodano vrednost'. Le-to ugotavljamo s primerjavo z nizom obstoječih referenčnih sort.

Konzorcij projekta LIVESEEDING, strokovnjaki in vodilne organizacije iz sektorja ekoloških semen so se zbrali v Zagrebu na Hrvaškem na uvodnem srečanju med 18. in 21. oktobrom 2022. V štirih dneh uvodnega srečanja so projektni partnerji predstavili in razpravljali o svojih ciljih in različnih predvidenih aktivnostih, ki jih bodo izvedli v okviru projekta. To je bila tudi priložnost, da so se partnerji ob interaktivnih delavnicah bolje spoznali ter izmenjali izkušnje in znanja o sektorju ekoloških semen v svojih državah.

Pred uvodnim srečanjem je 18. oktobra 2022 v Zagrebu potekala še Konferenca o oblikovanju politik o pridelavi ekoloških semen. Na konferenci so sodelovali Raziskovalni inštitut za ekološko kmetijstvo FiBL, IPS Konzalting in drugi partnerji projekta LIVESEEDING, pa tudi oblikovalci politik in strokovnjaki iz evropskih in nacionalnih organizacij, semenarska podjetja in združenja ekoloških pridelovalcev. Glavna namena konference sta bila izmenjava informacij o trenutnem stanju na področju ekoloških semen in o okvirju za ekološka semena in žlahtnjenje rastlin ter razprava o tem, kako spodbuditi pridelavo ekoloških semen in žlahtnjenja rastlin zlasti v Vzhodni in Južni Evropi, kjer ostaja ta sektor še naprej premalo razvit. Podjetništvo, ki se ukvarja z ekološkimi semeni, namreč odvrta dejstvo, da se še vedno potrjuje uporaba neekoloških semen v sektorju ekološkega kmetijstva, kljub temu da evropska zakonodaja že sedaj zahteva, da se v ekološkem kmetijstvu uporabljajo le ekološka semena.

Shema financiranja Obzorje Evropa bo zagotovila prepotrebna sredstva vodilnim organizacijam v tem sektorju, ki sodelujejo na projektu LIVESEEDING, s čimer bi lahko presegli ta odstopanja in uresničili cilj uporabe ekoloških semen v Evropi.

Partnerji na projektu:

1. Fibl Europe – Forschungsinstitut für Biologischen Landbau in Europa
2. Kmetijski inštitut Slovenije
3. Institut Technique de L'Agriculture Biologique
4. Okologiai Mezogazdasagi Kutatointezet Kozhasznu Nonprofit Kft
5. Red de Ciudades por la Agroecologia
6. IPS Konzalting doo za poslovne usluge
7. Institut National de Recherche pour l'Agriculture, l'Alimentation et l'Environnement
8. Forschungsinstitut für Biologischen Landbau Deutschland EV
9. International Federation of Organic Agriculture Movements European Union Regional Group
10. Stichting Wageningen Research
11. Living Seeds Sementes Vivas, SA
12. Rete Semi Rurali
13. Bingenheimer Saatgut AG
14. Diktyo Gia Tin Viopoikilotita Kai Tin Oikologia Sti Georgia
15. Stichting Louis Bolk Instituut
16. Consiglio per la Ricerca in Agricoltura e l'Analisi Dell'economia Agraria
17. Dottenfelder Bio-Saat GmbH
18. Groupe D'etude et de Controle des Varietes et des Semences

19. Institutul National de Cercetare-Dezvoltare Agricola Fundulea
20. Universitat Politecnica de Valencia
21. Coordination Europeenne: Liberons la Diversite
22. Rga, Raziskovalna Genetika In Agrokemija, Doo
23. Kostakis Georgios
24. Aedit SRL
25. Instituto Politecnico de Coimbra
26. Ramiro Arnedo SA
27. Centralny Osrodek Badania Odmian Roslin Uprawnych
28. Poznanska Hodowla Roslin Spolka Z Ograniczona Odpowiedzialnoscia
29. Polska Izba Nasienna
30. Federazione Italiana Agricoltura Biologica e Biodinamica
31. La Unio de Llauradors i Ramaders del Pais Valencia

Koordinator projekta na Kmetijskem inštitutu Slovenije: dr. Vladimir Meglič,
Vladimir.Meglic@kis.si

Koordinator projekta: Mariano Iossa, FiBL EU, mariano.iossa@fibl.org